

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Téma diplomové práce: Stromy ve Starém zákoně s přihlédnutím k mytologii starověkého Předního východu

Jméno studentky: Kateřina Loukotová

Vedoucí práce: Jiří Beneš

Popis práce:

Diplomová práce má 76 stran, včetně stran nečíslovaných: a) strana titulní s dvojjazyčným názvem; b) dvojjazyčná anotace se soupisem klíčových slov; c) prohlášení a poděkování; d) desetina tříděný obsah. Dále práce obsahuje anglické Summary, poměrně rozsáhlý seznam použité (přiměřené a tříděné) literatury (prameny, sekundární, encyklopedie a slovníky, elektronické dokumenty, celkem 49 položek českých a anglických). Vlastní stať má jedenáct kapitol (str. 9-69) + úvod a závěr. Těžištěm je konkordantní průzkum výpovědí o stromech ve Starém zákoně, zasazený do motivů vzatých z mytologie starověkého Předního východu. Poznámkový aparát tvoří 224 položek standardně pod čarou na stránce. Všechny formální náležitosti diplomové práce jsou splněny.

Hodnocení práce:

Diplomová práce obsahuje v podstatě dvě části: část religionistikou a část starozákonně textovou. Východiskem práce je reference o religionistickém rozměru stromů, který studentka chápe jako podklad pro jejich metaforické pojmání i ve starozákonních textech. Její přehled o této mytologii je založen na standardních dílech od M.Eliade, B.Hrušky, O.Stehlíka a J.Hellera dostupných v češtině. Metaforickému rozměru stromů ve Starém zákoně pak studentka přikládá velký význam a touto perspektivou je také určeno členění její práce (byť to v práci výslovně neuvádí) na jednotlivé kapitoly. S metaforami pracuje s citlivostí pro jejich mnohovrstevnatou a širokospektrovou výpověď, ale nijak se nesnaží sledovat vývoj pojetí metafory stromu na základě stáří textu. Tuto distanci hodnotím jako pozitivní vzhledem k nesnázím spojeným s datováním vzniku textu. Metafory se pokouší interpretovat a je třeba říci, že její interpretace vyznívá přesvědčivě. Zohledňuje pojetí metafory na základě postavení výpovědi o stromu ve Starém zákoně a taktéž význam výpovědí o stromech se snaží postihnout co možná komplexně a v jejich celistvosti. S texty Starého zákona o stromech pracuje konkordantním způsobem a její typ analýzy textu má spíše povahu diachronní (jak ostatně sama sebekriticky uvádí). Vliv náboženských představ spojených se stromy na starozákonní zvěst a způsob vyrovnávání s těmito představami ve staroizraelské komunitě reflektuje studentka spíše okrajově (vyjma upozorňování na radikální distanci od kanaánských náboženských vlivů) a to proto, že nasměrování diplomové práce míří k vytvoření komplexní výpovědi slovníkového charakteru o stromech v celém Starém zákoně. Tomuto záměru odpovídá i zvolená metodika. Díky tomu má diplomová práce spíše kompilační charakter. Ve starozákonní části se kromě samotného textu Starého zákona opírá poměrně výrazně o dílo *There is Hope for a Tree: The Tree as Metaphor in Isaiah* od K. Nielsen. Na tomto díle je také postavena citlivost pro metaforické výpovědi Starého zákona.

Diplomová práce K.Loukotové je dobře srozumitelná, pečlivá, přehledná a popisná. Dílčí výsledky se pokouší vždy v závěru kapitol průběžně sumarizovat. Přínosné je i shrnutí významu některých konkrétních stromů (cedr, vinná réva) v samostatné kapitole. Z diplomové práce patrné studentčino osobní zaujetí pro náboženský rozměr výpovědi a hluboká úcta ke zvěsti Starého zákona, jakož i citlivost ke spirituálnímu rozměru výpovědi. Jinými slovy: nezajímá ji jen literární podoba zkoumaných textů, ale zejména praktická využitelnost zvěsti textu, tj. přesah do osobního života aktuálního čtenáře. Metaforickou výpověď vnímá proto nejen jako prostředek pro racionální vstup a hlubší vhled do starozákonní výpovědi, ale také jako výzvu k osobní a angažované konfrontaci s touto zvěstí (str. 60). Za vysvětlení by však

při obhajobě stálo diplomandčino pojetí kánonu. Studentka totiž nadpisem deklaruje zkoumání stromů ve Starém zákoně, ale přesahy do NZ naznačují, že Starý zákon patrně nepovažuje za samostatný, uzavřený a nezávislý typ kánonu.

Diplomovou práci považuji za zdařilou s hodnocením: výtečně (1).

V Praze, dne 17.6.2013

Jiří Beneš